

rer sin Ansvarlighed for Rigsraadet, hvori det var bestemt, at Fæstningsværker skulde anlægges paa de og de Steber, og dertil skulde det og det Terrain henyttes; naar det var fæet, saa var Sagen afgjort i Overensstemmelse med Grundloven, saa havde vi aldeles ikke at undersøge, om Almeenvellet krævede det eller ikke; thi det var da afgjort i sin rette Form, og saa skulde vi i Henhold til § 2 i Indskrænkningsoven skaffe disse Midler tilveie paa samme Maade, som vi ere forpligtede til at skaffe Krigsvæsenet en Række af forskjelligartede Midler, naar det fordrer af os i en legal Form; men det maa vi haandhæve, at den legale Form, hvorunder Sligt kan fordrer af os, er ved Lov, ikke ved administrative Bestemmelser, som fra Krigsministeriet komme til Underministeriet, ikke Bestemmelser, der ere tagne af Geheimestatsraadet, naar de ikke ere ikklæbte en Lov, der bærer Ansvarlighed for den Forsamling, hvorfra denne Lov senere skal udgaa; det er det samme Spørgsmaal, som ligger for med Hensyn til Behov af Mandskabet; Mandskabet kan kun kræves af os indenfor visse Grændser ved en Lov, men ikke ved vilkaarlige Bestemmelser; Loven foreligger aldeles ikke saaledes, som den sidste ærede Taler antydede; Krigsministerens Nærværelse eller Ikkærværelse her kan ikke oplyse Spørgsmaalet det allermindste; ja, krævedes Grundene til Fæstningsvæsenet, kunde han godt gjøre, at Almeenvellet krævede det, saa var det en anden Sag, og saa skulde det alligevel ikke godt gjøres i denne Forsamling, men naar der her ikke er Tale om Krigsvæsenets Behov, kan Krigsministeren ikke oplyse os om, hvorvidt Almeenvellet kræver det eller ikke — det er et Spørgsmaal, som vi selv have at opstille, men iøvrigt ligger det aldeles ikke for her og kunde ikke foreligge her; hvad her foreligger, er ikke andet, end at der her er En, som af en Grund, hvilkensomhelst, vil have sin Naboes Eiendom; Andet foreligger her ikke, Krigsbestyrelsen har paa Glacieren indenfor Fæstningsværkerne Omraade visse Naboer, der ere besværlige for den, men istedetfor at udkøbe dem fordrer den, at vi skulle udlægge dem til den, og det maaffee under behyrdende Betingelser; af den Grund er det, at denne Lov efter min Over-

beviisning kun som et Høflighedsbeviis saavel mod Ministeriet som navnlig mod den anden Forsamling kan bringes til anden Behandling; thi efter min Overbeviisning kan den aldrig gaae igjennem i dette Thing, hvilkensomhelst Skikkelse den end ikklæder sig, naar den gaaer ud paa at expropriere de Eiendomme, hvorom der her er Tale, til andet Brug end til Fæstningsbrug. Man siger, at Kjøbenhavn trænger til Udbielse; jeg tror, at, selv om der i dette Dieblit forelaa et Lovforslag, som gik løs paa at kræve Expropriation af Hensyn til dette Formaal, maatte vi svare nej, eftersom vi daglig sige, at der paa Kjøbenhavns Grund og i Nærheden af Kjøbenhavn er bygget mere, end Befolkningen i dette Dieblit kan bruge eller trænge til; jeg kunde forstaae, at man paa Sundhedsvæsenets Vegne kunde komme og sige: i Kjøbenhavn er der en Kjerne, der er saa tæt sammenbygget, at det efterhaanden har viist sig, at den er skadelig for Sundheden; vi Borgere i Kjøbenhavn erklærede for Dyrgheden, at vi ere villige til at bære de Byrder, som ere forbundne med det at gjøre aabne Pladser og brede Gader, vi forlange derfor en Lov, som kan bemyndige os til at expropriere de Grunde, som findes der — jeg siger: der som Sagen forelaa paa denne Maade, forelaa den i sin naturlige Skikkelse, kommende fra en Myndighed, som i saa Henseende kan tale de Ord, som her kræves, saa forelaa Sagen os til Undersøgelse, saa maatte vi erklænde det Fremførte for at være rigtigt og derefter give Loven; men saaledes er Forholdet her ikke; man kommer her for at forlange af en Grund, hvilkensomhelst, Expropriation af Eiendomme, der ikke staae Fæstningen i veien, men blot staae Naboer i veien, og derfor kunde vi efter min Formening ikke gaae ind derpaa. Spørgsmaalet er ikke: „Kan det lønne sig for dem, som expropriere eller ikke“, men Sagen er ganske simpelt den, at gaae vi denne Vej, maa det med fuldkommen Ret føre til, at dersom en Mand, der eier et lille Huus, og har til Nabo en anden Mand, der ogsaa eier et lille Huus, faaer i sinde at rive sit Huus ned, fordi han mener, at det vil være fordeelagtigere for ham, naar han eiede begge Husene og kunde bygge